

Dari transcript:

اسلام و ادبیات فارسی

مرد: اسلامی که از عربستان سعودی می آید، تا اندازه ای یک اسلام خشک است، آنچه که آدم بیشتر می بیند امر و نهی است و قوانین است و شرع است و ای چیزهاست. حضور عشق به او اندازه ای که بعدا مسلط شد، در دین و در عقیده به او اندازه وجود نداشت. البته ریشه هایش در قران است در ای هیچ شکی نیست. اما این مولانا بود و سنایی بود، عطار بود، خواجه عبدالله انصاری بود، و اینها بودند که جنبه عاطفی اسلام ره تاکید کردند. حضور عشق و عاطفه و ای چیزها ره بالایش تاکید کردن. بنا بر آن اسلام در این سرزمین، در سرزمین خراسان، افغانستان، در ایران فرق داشته از اسلام در عربستان سعودی که در اونجه بیشتر خشک و جامد بوده، و در اینجا بیشتر سروکارش با عواطف انسانی بوده، با عشق بوده، با محبت بوده، با برادری بوده. مه فکر می کنم ای بزرگترین خدمت شعر و ادبیات، در فرهنگ ماست و اگر خدمت گفته بتوانیم مشکلات بسیار بزرگی که امروز ما در افغانستان، در پاکستان، در سرزمین های اسلامی می بینیم ای استه که اسلام از اون عاطفه گرایی که داشته، و در هستی اش عشق بوده و محبت بوده و.. محبت به انسان و به طبیعت. از آن حالت تا اندازه ی بسیار زیادی نزول کرده. بنیادگرایی مسئول همین بدبختی ها در دین ما است و در فرهنگ و در جامعه ما است. ما اگر بخواهیم پس به اسلام اصیل خود، به اسلام عاطفی و کلاسیک خود بازگشت کنیم، راه درستش ای است که به ادبیات خود مراجعه کنیم. به ادبیات تصوفی خود مراجعه کنیم. ببینیم که شاعرای بزرگ ما، فلاسفه بزرگ ما، اونها چی نوشته اند و چی گفته اند. حتی در قرون وسطی چی گفته اند. حالا افغانستان مه فکر می کنم که بعد از یک دوره افراط گرایی و تعصب و واپس گرایی، آهسته آهسته رجوع می کنه به گذشته هایش و گذشته های بسیار خوبی ما داریم. آهسته آهسته رجوع می کنه به رنسانس اسلامی. از نیمه قرن بیست، از سال های 60 تا حالا، ما دست به گریبان هستیم با بنیادگرایان، با متعصبین، با افراطیون. مه فکر می کنم مردم افغانستان حالا که به وطن شان برگشته اند، از خارج، نه تنها به وطن شان برگشته اند بلکه به ارزش های عمیق اسلامی و فرهنگی خود برگشته اند. ما هم امیدوار هستیم که ای بازگشت ما به وطن، نه تنها برای بازسازی وطن ماست بلکه برای احیای فرهنگ کلاسیک ماست، برای بازگشت به اسلام عاطفی ما است، و اسلام تصوفی و اسلام اصیل ماست.

English translation:

Man: The Islam that comes from Afghanistan is an almost dry Islam. What one sees most in it is regulations, laws, religious rules and things like that. The presence of love in religion and faith is not as dominant as it became later. Of course the roots (of love) are in Quran, there is no doubt. But then it was Mawlana (Rumi), Sanayee, Atar, Khuja Abdullah Ansari who insisted on the emotional side of Islam. They insisted upon presence of love, emotion and similar things. So Islam in this land, in land of Khurasan,

Afghanistan, in Iran has been different from the Islam in Saudi Arabia where it has been more dry and dogmatic. Here, Islam deals more with human emotions, with love, with passion, with brotherhood.

I think this is the biggest service provided by poetry and literature, if we can call it service. The big problem that we see in Afghanistan, in Pakistan, in Islamic lands today is that Islam has descended from the condition that it had. It has been distanced from that emotion, the fact that it is being is based on love, on passion, love to human and to nature. Fundamentalism is responsible for these misfortunes in our faith, in our culture and in our society. If we want to return to our pure Islam, to our classic, love-based Islam, the right path would be to look at our literature. We have to return to our Sufi literature. We should see what our great poets, our great philosophers, have written and said, even what they have said in the middle ages. Now Afghanistan, after a period of extremism, prejudice and backlash, I think is going back to its past. And we have a good past. It goes back slowly to Islamic renaissance. From the middle of 20th century, from the '60s till now, we are struggling with fundamentalists, prejudiced people, with extremists. I think now that Afghan people are back to their country; they haven't only come to the homeland from abroad, but they have come back with their deep Islamic and cultural values. We hope that our return to the country is not only for the reconstruction of the country, but is also for revival of our classic culture, for return to our love-based Islam, our Sufi and original Islam.

About CultureTalk: CultureTalk is produced by the Five College Center for the Study of World Languages and housed on the LangMedia Website. The project provides students of language and culture with samples of people talking about their lives in the languages they use everyday. The participants in CultureTalk interviews and discussions are of many different ages and walks of life. They are free to express themselves as they wish. The ideas and opinions presented here are those of the participants. Inclusion in CultureTalk does not represent endorsement of these ideas or opinions by the Five College Center for the Study of World Languages, Five Colleges, Incorporated, or any of its member institutions: Amherst College, Hampshire College, Mount Holyoke College, Smith College and the University of Massachusetts at Amherst.

